

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2019

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto – on avoin toimintafoorumi köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Verkosto on perustettu 1994. Siihen kuuluu 49 järjestöä tai muuta yhteisöä. EAPN-Fin on Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston EAPN:n (The European Anti-Poverty Network) jäsen.

EAPN-Fin on perustettu parantamaan köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien asemaa ja edistämään sosiaalisia oikeuksia, perusturvaa, hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista. Verkoston tavoitteena on

- tukea köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä
- tuoda esiin köyhien ja syrjäytyneiden oma ääni sekä lisätä päättäjien ja kansalaisten ymmärrystä köyhyyden syistä ja seurauksista
- toimia Suomen ja Euroopan unionin välisen sosiaalipoliittisen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäjänä.

Vuonna 2019 toimintaa suuntaavat seuraavat kaksi painopistettä:

Vaikuttamistoiminta köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämiseksi (kevätkausi)

- Vaikuttaminen perusturvan ja sen riittävyyden parantamiseksi
- Vaali- ja hallitusohjelmavaikuttaminen
- Köyhyyttä kokeneiden äänen vahvistaminen

Vaikuttamistoiminta vahvemman sosiaalisen Euroopan puolesta (syyskausi)

- EU:n tulevaisuuskeskusteluihin osallistuminen
- Suomen EU-puheenjohtajuuskauteen osallistuminen
- Euroopan EAPN:n yleiskokouksen ja seminaarin järjestäminen

1. VERKOSTON VAHVISTAMINEN

Verkoston tärkein voimavara ovat jäsenyhteisöt. Kutsumme avoimesti lisää jäseniä mukaan toimintaan. Toiminnassa keskitytään kuulemaan, tukemaan ja vahvistamaan jäsenten köyhyyden vastaista toimintaa.

EAPN-Finin **verkkosivuja**, **Facebook-sivuja** ja **Twitter-tiliä** päivitetään aktiivisesti. Sähköinen **uutiskirje** lähetetään vähintään kuusi kertaa vuodessa ja sen voi tilata verkkosivuilta kuka tahansa verkostosta kiinnostunut.

Kansainvälinen toiminta

EAPN-Fin on yksi 31 kansallisesta EAPN:n (**The European Anti-Poverty Network**) verkostojäsenestä. EAPN-Finin, kuten koko eurooppalaisen verkoston tavoitteena on vaikuttaa siihen, että köyhyys- ja osallisuusnäkökohdat otetaan EU:ssa huomioon tasaveroisesti talouspolitiikan rinnalla. EAPN-Fin välittää tietoa Suomen köyhyytilanteesta ja sen haasteista EAPN:lle ja unionitasolle. EAPN-Fin levittää kansallisella tasolla tietoa EAPN:n ja unionin köyhyyden vastaisesta toiminnasta ja sen keskeisistä haasteista.

EAPN-Fin osallistuu aktiivisesti EAPN:n toimintaan ja toimielimiin. EAPN-Finin edustaja ExCossa (**Executive Committee**) on Jiri Sironen ja EUISG-työryhmässä (**EU Inclusion Strategies Group**) Anna Järvinen. EXCO ja EUISG kokoontuvat vuoden aikana kolme kertaa. Lisäksi osallistutaan **EAPN:n politiikkaseminaariin, yleiskokoukseen ja eurooppalaiseen köyhyyttä kokeneiden PeP-tapaamiseen** sekä mahdollisuuksien mukaan muihin relevantteihin EU-tason tapahtumiin (mm. EU:n **Annual Convention of Inclusive Growth** -konferenssi ja **Social Platformin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria seuraava seminaari**).

Toimintavuotta leimaa heinäkuusta vuoden loppuun kestävä **Suomen EU-puheenjohtajuuskausi**. Puheenjohtajuuteen liittyvää yhteistoimintaa tehdään mahdollisuuksien mukaan muun muassa sosiaali- ja terveysministeriön, SOSTEn ja muiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Yhdessä EAPN:n ja SOSTEn kanssa järjestetään Suomessa **Euroopan EAPN:n yleiskokous sekä avoin köyhyys- ja hyvinvointitalousteemainen seminaari**. EU-puheenjohtajuuden johdosta pyritään saamaan Suomesta korkean tason edustaja eurooppalaiseen köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen (**European Meeting for People Experiencing Poverty, PeP**) ja järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös kansallisten PeP-koordinaattoreiden kokous Helsingissä.

2. VAIKUTTAMISTYÖN VAHVISTAMINEN

Vaalivaikuttamisessa priorisoidaan kevään **eduskuntavaaleja ja europarlamentin vaaleja**. EU-asioiden lisäksi vaikutetaan **YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja Agenda2030-toimintaohjelman** toimeenpanoon, hallitusohjelmaan ja mahdollisuuksien mukaan sote- ja alueuudistukseen.

Vaikuttamistyötä tehdään muun muassa lähestymällä päättäjiä EAPN-Finin materiaalin avulla, järjestämällä tapahtumia ja viestimällä näkökulmistamme.

EU-tasolla seurataan muun muassa Euroopan tulevaisuudesta, aloittavan komission painopisteistä, EU:n rahoituskehiksestä ja tulevasta sosiaalirahastokaudesta, tulevasta kasvustrategiasta ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista käytävää keskustelua. Europarlamentin jäseniin pyritään luomaan yhteyksiä. Lisäksi jatketaan Eurooppa 2020 -strategiaan ja EU-ohjausjaksoon vaikuttamista yhteistyössä muun muassa SOSTEn ja muiden jäsenyhteisöjen kanssa.

Suomen tulevalle hallitukselle ehdotetaan **Köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämisen** ottamista yhdeksi painopistealueeksi tai kehittämiskohteeksi. Keskeisiä sisältöjä tälle olisivat **köyhyyttä vähentävä perusturvan uudistaminen ja köyhyyttä kokeneiden äänen vahvempi kuuleminen**.

EAPN-Fin seuraa yhteiskuntapolitiikan vaikutuksia köyhyyteen ja perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen Suomessa. Seurattavia asioita ovat muun muassa perusturvan uudistaminen, sote-uudistus ja huono-osaisten palvelut, asiakasmaksujen kehitys ja asiakasmaksulain uudistus, asunnottomuus, velkaongelmat, työttömyys ja leipäjonojen kehitys sekä ruokajakelutoiminta. Kaikessa vaikuttamistyössä köyhyyttä käsitellään myös **sukupuoli- ja ikänäkökulmista**.

Perusturvan uudistamiseen liittyen tehdään yhteistyötä Toimi-hankkeen yhden selvityksen julkistamisen kanssa, järjestetään kevään aikana muutama seminaari aiheesta, toinen näistä Kansalaistoimintaryhmän kanssa Turussa sekä seurataan lakisääteisen perusturvan riittävyyden arviointiraportin julkistamista. Lisäksi seurataan Suomen YK:n perus- ja ihmisoikeuksiin ja Euroopan neuvoston liittyvien velvoitteiden täyttymistä.

Toimintavuonna jatketaan yhteistyötä muun muassa EU-komission, eduskunnan köyhyysryhmän, köyhyyttutkijoiden (mm. THL ja Pieksämäen koulukunta) ja Suomen EMIN-verkostoon osallistuneiden tahojen kanssa.

YK:n köyhyyden vastainen päivä ja Asunnottomien yö 17.10. huomioidaan toiminnassa.

Verkoston sisällöllisen työskentelyn peruspilareina ovat **työryhmät**. Toimintavuonna jatkavat toimintaansa Lasten köyhyys, Terveys ja köyhyys sekä Kansalaistoiminta-työryhmät. Työryhmätyöskentely mahdollistaa paneutumisen syvällisesti kuhunkin teema-alueeseen. Työryhmät toimivat itsenäisesti ja valmistelevat yhteiskunnallista vaikuttamista, joka kanavoidaan EAPN-Finin hallituksen kautta. Tarpeen mukaan voidaan perustaa lyhytaikaisia työryhmiä tietyn asian tai tapahtuman valmistelemiseksi.

- **Lasten köyhyys -työryhmä** seuraa lapsiperheiden ja lasten köyhyytilannetta Suomessa ja luo synergiaa asian eteen jo työskentelevien kesken. Tavoitteena on saada lapsiperheköyhyyden näkökulma huomioiduksi laajasti monessa toiminnassa.
- **Terveys ja köyhyys** -työryhmä toimii pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten sosiaaliturvan edunvalvojana. Työryhmä seuraa ajankohtaisia sosiaali- ja terveysturvan kysymyksiä heikoimmassa asemassa olevien kannalta ja tekee selvityksiä ja konkreettisia ehdotuksia-toimenpiteistä ongelmien ratkaisemiseksi. Sairaus tai vammaisuus ei saa olla osallistumisen ja ihmisarvon este. Erityisesti seurataan sote-uudistuksen vaikutuksia. Ryhmä tekee selvityksen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perinnästä.
- **Kansalaistoimintaryhmä** kokoaa yhteen henkilöitä, joilla on tai on ollut kokemusta köyhyydestä tai pienillä tuloilla elämisestä. Ryhmä kokoaa edustajat ja työstää yhteisen viestin vietäväksi vuosittaiseen Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen Brysseliin. Ryhmä kokoaa myös köyhyyttä kokeneista henkilöistä koostuvan raadin, joka valitsee Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen saajat.

3. KÖYHYTTÄ JA SYRJÄYTYMISTÄ KOKENEIDEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

EAPN-Fin vaikuttaa siihen, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa päätösten vaikutuksia arvioidaan johdonmukaisesti kaikkein heikoimmassa ja huonoimmassa asemassa olevien ihmisryhmien kannalta. EAPN-Fin:in tavoitteena **on lisätä köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kuulluksi tulemista ja osallisuutta poliittisessa päätöksenteossa**. Tätä varten pyritään edelleen vahvistamaan verkoston **Kansalaistoimintaryhmän** toimintaa sekä EAPN-Fin:in jäsenkuntaa siten, että kokemusasiantuntijuus saa nykyistä enemmän jalansijaa verkostossa. Aiheeseen liittyen tehdään yhteistyötä Kuka kuuntelee köyhää -verkoston kanssa.

EAPN-Fin vastaa **Suomen delegaation lähettämisestä Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen**. Suomen PeP-koordinaattori osallistuu keväällä eurooppalaista tapaamista valmistelevaan tapaamiseen, joka järjestetään mahdollisuuksien mukaan Helsingissä Suomen EU-puheenjohtajuuskautta ennakoiden. Lisäksi jatketaan pohjoismaista yhteistyötä tapaamiseen valmistautumisessa. Tapaamiseen liittyvää toimintaa kehitetään koko vuoden kestäväksi prosessiksi: EAPN-Fin jatkaa kansallisen köyhyyttä kokeneiden kuulemistapahtuman suunnittelua. Suomen uudelle hallitukselle ja eduskunnan köyhyyshyöryhmälle ehdotetaan pyöreän pöydän keskustelutilaisuuden järjestämistä köyhyyttä kokeneiden kanssa. Keskustelutilaisuus ennakoisi vuonna 2020 yhteistyössä Kuka kuuntelee köyhää -verkoston kanssa järjestettävää kansallista köyhyyttä kokeneiden tapaamista. Kansallinen tapahtuma kytkeytyisi EU-tason köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen ja sen delegaatio voitaisiin valita jatkossa kansalliseen tapaamiseen osallistuneista.

EAPN-Fin jakaa vuosittain **Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen**. Vuodesta 2016 myönnetty tunnustus annetaan journalisteille, jotka ovat tehneet juttuja kunnioittavasti sekä taloudellisia että sosiaalisia syitä analysoiden köyhyydestä ja köyhyyttä kokeneiden elämästä. Tunnustuksen saajat valitsee köyhyyttä kokeneista ihmisistä **koostuva** raati ja toiminnan kautta köyhyyttä kokeneet henkilöt pääsevät kertomaan näkemyksensä siitä, miten media kuvaa heidän todellisuuttaan. Toiminnalle pyritään löytämään uusia yhteistyökumppaneita ja rahoituslähteitä. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan EAPN:n ja sen Itävallan verkoston koordinoiman kansainvälisen levittämiprojektin tapaamiseen keväällä.

EAPN-Fin osallistuu EriMingle-tapahtumaan SuomiAreenassa.

EAPN-Fin on yhtenä yhteistyökumppanina **Tackling Biases and Bubbles in Participation**, BIBU-tutkimushankkeessa 2017–2021, jonka toimintaa seurataan.

4. VERKOSTON DEMOKRATIAN, HALLINNON JA RESURSSIEN VAHVISTAMINEN

Verkostolla on **yleiskokouksen** valitsema **hallitus**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 8–12 jäsentä. Hallitus kokoontuu toimintavuoden aikana 6–8 kertaa. Yleiskokous, jossa jokaisella jäsenyhteisöllä on yksi ääni, järjestetään loka–marraskuussa. Hallitus voi asettaa eri asioita hoitamaan työryhmiä. Hallituksen toimintaa kehitetään edelleen niin, että vastuut eri kokonaisuuksista jakautuvat entistä selkeämmin hallituksen eri jäsenten kesken.

Verkoston voimavaroina ovat jäsenet, heidän verkostoyhteistyöhön antamansa taloudellinen ja toiminnallinen panos sekä työskentely omien sidosryhmiensä ja köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kanssa. Uusia jäseniä tavoitellaan liittymään mukaan verkostoon.

EAPN-Finin kotijärjestönä toimii SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, joka tarjoaa verkostolle osa-aikaisen sihteerin ja taloushallinnon palvelut.

Vuoden aikana **tutkitaan mahdollisuuksia saada lisää rahoitusta** verkoston kasvavaa toimintaa varten.